

Az MKE XIII. Vándorgyűlése Kaposváron

Szakmai előmenetelünk fontos meghatározója – a megyei koordinációs tevékenység mellett – egyre inkább a kitekintés, a nyitottság, amikor is más városok, megyék, országok és más szervezetek szakmai életéből meríthetünk tudást és ötletet. Ahogy a világ nyílik ki előttünk, úgy a tapasztalataink is egyre szélesebb körűek lehetnek. Működésünk fénypontja azonban tagadhatatlanul az, amikor a könyvtáros szakma apraja-nagyja nálunk gyűlik össze, hogy a számára fontos kérdésekről tanácskozzon. A Somogy Megyei Szervezetnek ez idáig egyszer nyílt lehetősége arra, hogy a könyvtárosok szokásos nyári vándorgyűlésének házigazdája lehessen.

Az MKE XIII. Vándorgyűlését 1981. augusztus 23–25-én rendeztük Kaposváron, az addigi legnagyobb résztvevőszámmal. Az előre regisztrált könyvtárosok száma 650 volt, ám az ülések látogatottsága elérte a 750-et, mivel Somogyból és a környező megyékből sokan „csak” a szakmai előadásokra érkeztek. A tanácskozás sikerét az is befolyásolta, hogy időben három hónap sem választotta el a IV. Országos Könyvtárügyi Konferenciától, s az ott hozott döntéseket itt tervezték megvitatni a különböző munkaterületeken dolgozó kollégák. (Juhász Jenő a magyar könyvtárügy feladatairól szóló elemző-áttekintő plenáris előadásának köszönhetően a Konferencia ajánlásai valóban fő témáját képezték a Vándorgyűlésnek.) Szintén a „sikertörténet” része, hogy az előzetes várakozások szerint keveseket érintő – ilyen formában újdonságnak is számító – hálózati-módszertani munkával foglalkozó fórumon mintegy 220 résztvevőt számláltunk.¹ Az is oka lehetett a szekció magas létszámának, hogy Varga Róbert és Kopházi Ferenc „kiképzett és végzett ásothbányászok” (így nevezték magukat azok a fiatal könyvtárosok, akik részt vettek a KMK által szervezett továbbképzéseken Telkibányán 1980-ban és Ásothhalmon 1981 nyarán) összehívták olvasótáboros társaikat azzal a szándékkal, hogy megalakítsák a módszertani munkabizottságot. Abban a társadalmi légkörben (a lengyelországi „mozgolódások” időszakában) felettébb gyanús volt a társaság az akkori vezetés szemében, az alulról jövő kezdeményezés borzolta is a hivatalos köröket, csak később, dr. Billédi Ferencné elnöksége idején válhatott legális szervezetté a Módszertani Munkabizottság. Varga Róbert neve a kezdeményező tevékenységéért ekkor felkerült a Kamarás István által alapított vándor „TAG-DÍJ” serlegre. A munkabizottság vezetője Jakubecz Ilona lett, majd Biczák Péter élesztette újjá Közkönyvtári Egylet néven 1990-ben. (Itt jegyezzük meg, hogy a hálózati-módszertani munka egyrészt országos szinten is erőssége volt

¹ Gerő Gyula: Konferencia utána a cselekvés jegyében. A Magyar Könyvtárosok Egyesületének XIII. vándorgyűlése Kaposváron. In: Könyvtáros, 31. évf. 1981. 10. sz. p. 571.

a nyolcvanas években Somogy megye könyvtárhálózatainak, másrészt mindig is szoros kapcsolatban állt Somogyban a könyvtáros-egyesületi tevékenységgel. Az Egyesület kapcsolattartó tisztségviselői szinte hagyományosan aktív vagy valamikori módszertani előadók voltak. Lásd Szita Ferenc, Varga Róbert, később Kopházi Ferenc, majd Halász Lászlóné és Hivatal Nándorné személyét.)

A XIII. Vándorgyűlésen jelen volt az NDK és Szlovákia testvérszervezete, illetve az akkor alakuló levéltárosi szekció révén a magyar levéltárosok jelentős képviselete. A plenáris ülésen Rátki András, az MSZMP KB alosztályvezetője, Villangó István, a Művelődési Minisztérium Közgyűjteményi Főosztályának vezetője, Balassa Tibor, a Somogy Megyei Tanács elnökhelyettese és dr. Zsidai József, az MKE elnöke köszöntötte a jelenlévőket. A megnyitó után Juhász Jenő, a Művelődési Minisztérium Könyvtári Osztályának vezetője, Vályi Gábor és dr. Zsidai József, illetve dr. Molnár József, a Művelődési Minisztérium Levéltári Osztályának vezetője tartottak előadást. A másnapi szekcióelőadások Poprády Géza (műszaki könyvtárosi szekció), Vályi Gábor (társadalomtudományi szekció), Balogh Ferencné (gyermek- és ifjúsági könyvtárosi szekció), Skaliczki Józsefné (zenei könyvtárosi szekció), dr. Ságvári Ágnes (levéltárosi szekció), Orosz Bertalanné (fórum a hálózati-módszertani munkáról), dr. Tóth Dezső (audiovizuális munkabizottság) elnöklésével zajlottak. Ezek közül a levéltárosi szekció és az audiovizuális munkabizottság is a kaposvári Vándorgyűlés keretében tartotta első ülését.

Ismerve az azóta évek alatt kialakult szervezési gyakorlatot, szívesen idézzük Zsidai József összegző gondolatait a kaposvári tanácskozásról: „A Könyvtáros-egyesület vándorgyűléseinek történetében talán Kaposvárott sikerült a legjobban megtalálni azt a tanácskozási formát, amely a legalkalmasabb az eredményes munkához. A délutáni kezdés és a fő témának az első napon történő kifejtése, a második napon pedig a délelőtt lebonyolított vita és a délután, a záróülés keretében történt összefoglalás mint módszer éppúgy megnyerte a tagság támogatását, mint a tanácskozás témájának rugalmas kezelése...”²

S ha egy kicsit eltekintünk a hivatalos hangnemtől, akkor az időben visszanezve mintegy érdekességként, érdemes néhány mozzanatot felidézni az úgynevezett szabad programok körülményeiről is. Kisebb-nagyobb gondot okozott például a baráti találkozó szervezése, hiszen ennyi ember részére (és nem utolsó sorban a rendelkezésünkre álló összeg fejében) nem akadt vendéglátó egység, aki vállalta volna a fogadásunkat. Ezért aztán az Élelmiszeripari Szakközépiskola lelkes tanáraiból és általuk toborzott diákokból verbuválódott együttes készítette és tálalta a hidegtálakat és az italokat a vendégek számára. A Kefe- és Műanyagipari

² Idézi: Gerő Gyula: Konferencia utána a cselekvés jegyében. A Magyar Könyvtárosok Egyesületének XIII. vándorgyűlése Kaposváron. In: Könyvtáros, 31. évf. 1981. 10. sz. p. 573.

Vállalat pedig a Vándorgyűlések elengedhetetlen kellékét, az emblémával ellátott műanyag táskát készítette el nekünk ellenszolgáltatás nélkül. A VOLÁN könyvtárosa jóvoltából a vállalat Kristály zenekara ingyen vállalta a közreműködést az esten. Jó érzéssel gondolunk vissza az egész napos kirándulás balatoni hajóútvárára és a színházlátogatásra is, amelyek esetében az előre lefoglalt jegyek száma miatt aggódtunk – mint végül kiderült, feleslegesen.

A Vándorgyűlés megszervezése mintegy féléves előkészületet igényelt a somogyi könyvtárosoktól, amelyhez az országos vezetőségből dr. Billédi Ferencné, az MKE titkára és a központi rendezvények felelőse volt segítségünkre mindenben. S végül hadd idézzük Varga Róbert gondolatát, aki a Vándorgyűlés helyi főszervezőjeként a következőképpen kezdte kollegáinak köszöntését a szervezés és a rendezvény alatt tanúsított önzetlen munkájuk kapcsán: „Lövészárokbán és vándorgyűlés szervezése közben ismeri meg igazán egymást az ember...”³

Forrás:

Az MKE 43 éve Somogyországban. Összeáll.: Gombosné Szabó Sára (Részlet.) In: A Magyar Könyvtárosok Egyesületének története 1935-2009. Jubileumi kiadvány. Szerk. Bényei Miklós. Budapest: MKE, 2011. p. 261-271.

³ Varga Róbert: Magunk mentségére, mások okulására: Beszámoló a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Kaposváron rendezett XIII. Vándorgyűlésének szervezéséről. In: Somogyi Könyvtárak, 1981. 1–2. sz. p. 27.